

УХВАЛЕНО

Голова Вченої ради Вінницького
національного аграрного університету

_____ Григорій Калетнік
Протокол від «___» _____ 2021 р.
№ _____

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Вінницького
національного аграрного
університету

_____ Віктор Мазур
«___» _____ 2021 р.

КОНЦЕПЦІЯ
РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ
«ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ-
УНІВЕРСИТЕТ РІВНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ»

Загальні положення

Концепція розвитку інклюзивного навчання Вінницького національного аграрного університету (далі – Університет) розроблена на основі Конституції України, Загальної декларації прав людини, Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, ратифікованої 16 грудня 2009 року, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти», «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні», «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах вищої освіти» від 10.07.2019 р., наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження концепції розвитку інклюзивного навчання», від 01.10.2010 р. №912, Статуту Вінницького національного аграрного університету, Положення про організацію інклюзивного навчання у Вінницькому національному аграрному університеті, Положення про освітню, організаційну, інформаційно-просвітницьку, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти у Вінницькому національному аграрному університеті.

Мета, завдання, принципи

Метою Концепції є:

- дотримання пріоритетів державної політики у сфері вищої освіти в частині забезпечення конституційних прав і державних гарантій особам з особливими освітніми потребами;
- створення умов для розширення можливостей навчання та соціальної реабілітації здобувачів з особливими освітніми потребами шляхом упровадження інноваційних технологій, зокрема, інклюзивного навчання;
- формування нової філософії суспільства щодо позитивного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами.

Основні завдання:

Успішне запровадження інклюзивного навчання здобувачів з особливими освітніми потребами потребує вирішення таких завдань:

- удосконалення нормативно-правового, науково-методичного, фінансово-економічного забезпечення, орієнтованого на впровадження інклюзивного навчання;
- запровадження інноваційних освітніх технологій у контексті форм інклюзивного підходу та моделей надання спеціальних освітніх послуг для здобувачів з особливими освітніми потребами;
- формування освітнього середовища для здобувачів з особливими освітніми потребами шляхом забезпечення психолого-педагогічного, медико-соціального супроводу;
- впровадження інклюзивної моделі навчання в Університеті з урахуванням потреби суспільства у підвищенні ефективності функціонування системи навчання осіб з особливими освітніми потребами;
- забезпечення доступу до соціального середовища та навчальних приміщень, розроблення та використання спеціального навчально-дидактичного забезпечення, реабілітаційних засобів навчання;
- удосконалення системи підготовки та перепідготовки співробітників Університету, які забезпечують процес інклюзивного навчання.

Прийняття Концепції та реалізація визначених у ній заходів забезпечить особам з особливими освітніми потребами можливість усвідомленого вибору Університету як місця для здобуття якісної вищої освіти з інклюзивним освітнім середовищем.

Принципи розвитку інклюзивного навчання у Вінницькому національному аграрному університеті:

- науковість (розроблення теоретико-методологічних основ інклюзивного навчання, програмно-методичного інструментарію, аналіз і

моніторинг результатів впровадження інклюзивного навчання, оцінка ефективності технологій, що використовуються для досягнення позитивного результату, проведення незалежної експертизи);

– системність (забезпечення рівного доступу до якісної освіти здобувачів з особливими освітніми потребами, наступності між рівнями освіти);

– варіативність, корекційна спрямованість (організація особистісно орієнтованого освітнього процесу у комплексі з корекційно-розвитковою роботою для задоволення соціально-освітніх потреб, створення умов для соціально-трудової реабілітації, інтеграції в суспільство осіб з особливими освітніми потребами);

– індивідуалізація (здійснення особистісно орієнтованого (індивідуального, диференційованого) підходу в організації теоретичного, практичного навчання та проведення заліково-екзаменаційної сесії);

– міжструктурна інтеграція, інтеграція з зовнішнім середовищем та соціальне партнерство (координація дій різних структурних підрозділів, відомств, установ, соціальних інституцій, служб з метою оптимізації процесу освітньої інтеграції здобувачів з особливими освітніми потребами).

Шляхи впровадження

Реалізація Концепції передбачає комплексне розв'язання питань, пов'язаних з нормативно-правовим, організаційним, навчально-методичним, кадровим забезпеченням інклюзивного навчання.

1. Нормативно-правове забезпечення:

1.1. Розроблення Положення про підвищення педагогічної кваліфікації науково-педагогічних працівників, які забезпечують навчальний процес в інклюзивних академічних групах.

1.2. Доповнення «Положення про прийом на навчання до Вінницького аграрного університету на здобуття ступеня бакалавра на основі

повної загальної середньої освіти» розділом «Порядок прийому на навчання абітурієнтів з особливими потребами».

1.3. Доповнення «Положення про прийом на навчання до Вінницького аграрного університету на здобуття ступеня магістра» розділом «Порядок прийому на навчання абітурієнтів з особливими потребами».

1.4. Розроблення Положення про індивідуальну програму адаптації здобувачів з особливими освітніми потребами до освітньо-наукового середовища Вінницького національного аграрного університету.

1.5. Підготовка пропозицій щодо покращення нормативно-правових актів, що регламентують навчання студентів з інвалідністю в Україні.

2. Організаційне забезпечення:

Створення в Університеті Групи психолого-педагогічного супроводу (ГППС) із включенням до її складу проректора з виховної роботи та гуманітарної політики, директора навчально-наукового центру, практичного психолога, соціального педагога, заступників деканів факультетів з виховної роботи.

3. Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в умовах інклюзивного навчання:

3.1. Розроблення особистісно орієнтованих навчальних планів, програм.

3.2. Розроблення методичних рекомендацій щодо психолого-педагогічних особливостей організації навчання, створення передумов для соціалізації здобувачів з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії.

3.3. Розроблення критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів з особливими освітніми потребами.

3.4. Забезпечення спеціальними підручниками та наочно-дидактичними матеріалами з урахуванням контингентів здобувачів з особливими освітніми потребами.

4. Структурні зміни:

4.1. Координаторами від факультетів для підтримки та адаптації у процесі навчання здобувачів освіти з особливими освітніми потребами визначити заступників деканів факультетів з навчальної або виховної роботи.

4.2. Використання інформаційно-методичного ресурсу, психологічних консультацій для фахового системного супроводу здобувачів з особливими освітніми потребами.

5. Модернізація системи підвищення кваліфікації персоналу:

5.1. Розробка курсів підвищення кваліфікації зі спеціальної підготовки науково-педагогічних працівників для роботи зі здобувачами з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання.

5.2. Запровадження системної організаційно-методичної, консультативно - роз'яснювальної роботи серед керівників структурних підрозділів, науково- педагогічного складу, навчально-допоміжного персоналу, студентства щодо забезпечення прав здобувачів з особливими освітніми потребами на освіту.

6. Забезпечення доступності освітнього середовища:

6.1. Забезпечення архітектурної безбар'єрності університетського містечка (пандуси, автоматизовані двері, санітарні кімнати, ліфти, звукові сигнали, позначки тощо).

6.2. Здійснення спеціалізованого технічного супроводу (надання студентам спеціалізованого технічного обладнання для забезпечення доступності навчального процесу).

6.3. Забезпечення інформаційної безбар'єрності навчального процесу та соціального життя університету.

Очікувані результати

Реалізація Концепції сприятиме:

– забезпеченню права осіб з особливими освітніми потребами на рівний доступ до якісної вищої освіти, незалежно від стану здоров'я, місця їх проживання;

- створенню належних умов для функціонування і розвитку інклюзивного навчання, забезпеченню достатнього обсягу фінансування для впровадження інклюзивного навчання;
- удосконаленню освітнього процесу шляхом урахування сучасних досягнень науки та практики;
- забезпеченню архітектурної доступності будівель Університету відповідно до потреб здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;
- створення системи підвищення професійної майстерності з володіння методиками інклюзивного навчання для науково-педагогічних кадрів;
- забезпеченню Університету засобами для пересування, відповідними навчально-методичними, наочними, дидактичними матеріалами індивідуального та колективного призначення.

Фінансове забезпечення

Фінансування організації інклюзивного навчання здійснюватиметься у межах асигнувань, передбачених у Державному бюджеті на відповідний рік, та за рахунок інших джерел, не заборонених чинним законодавством, а саме:

1. Коштів загального фонду Державного бюджету.
2. Коштів благодійних фондів та організацій.
3. Коштів спецфонду Університету.
4. Інших джерел.

Структурні підрозділи Університету:

1. Навчально-науковий центр.
2. Студентська рада.
3. Відділ євроінтеграції та міжнародної діяльності.
4. Центр довузівської підготовки, прийому на навчання та виховної роботи.

5. Центр адміністративно-господарської роботи та виробничої діяльності.
6. Дирекція Студентського містечка.
7. Психологічна служба.
8. Центр культури і дозвілля.
9. Бібліотека.

СТРУКТУРНІ СКЛАДОВІ ПРОЕКТУ

1. Нормативно-правове забезпечення

№	Завдання	Відповідальні структурні підрозділи
1	Розроблення Положення про підвищення педагогічної кваліфікації науково-педагогічних працівників, які забезпечують навчальний процес в інклюзивних академічних групах	Навчально-науковий центр
2	Доповнення «Положення про прийом на навчання до Вінницького аграрного університету на здобуття ступеня бакалавра на основі повної загальної середньої освіти» розділом «Порядок прийому на навчання абітурієнтів з особливими потребами»	Центр довузівської підготовки, прийому на навчання та виховної роботи
3	Доповнення «Положення про прийом на навчання до Вінницького аграрного університету на здобуття ступеня магістра» розділом «Порядок прийому на навчання абітурієнтів з особливими потребами»	Центр довузівської підготовки, прийому на навчання та виховної роботи
4	Розроблення Положення про індивідуальну програму адаптації здобувачів з особливими освітніми потребами до освітньо-наукового середовища Вінницького національного аграрного університету.	Навчально-науковий центр
5	Підготовка пропозицій щодо покращення нормативно-правових актів, що регламентують навчання студентів з інвалідністю в Україні.	Навчально-науковий центр Центр довузівської підготовки, прийому на навчання та виховної роботи

2. Інформаційне забезпечення

№	Завдання	Відповідальні структурні підрозділи
1	Розміщення Концепції на web-ресурсах університету	Центр довузівської підготовки, прийому на навчання та виховної роботи
2	Інформаційний супровід проекту структурних підрозділів Університету	Центр довузівської підготовки, прийому на навчання та виховної роботи

3. Матеріально-технічне забезпечення

№	Завдання	Відповідальні
1	Створення необхідної інфраструктури у навчальних корпусах, гуртожитках Студмістечка, на територіях інших структурних підрозділів	Центр адміністративно-господарської роботи та виробничої діяльності. Дирекція Студмістечка
2	Забезпечення необхідними матеріалами та обладнанням	Навчально-науковий центр Бібліотека

4. Забезпечення освітнього процесу для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами

№	Завдання	Відповідальні
1	Адаптація освітніх програм для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в т.ч. із використанням новітніх технологій в освітньому процесі	Навчально-науковий центр
2	Забезпечення ознайомлення з умовами прийому та доступ до приймальної комісії	Центр довузівської підготовки, прийому на навчання та виховної роботи
3	Забезпечення доступності навчальних матеріалів для людей з особливими освітніми потребами	Навчально-науковий центр
4	Розробка аудіо курсів та створення аудіобібліотеки	Навчально-науковий центр Бібліотека

4. Виховна робота

№	Завдання	Відповідальні
1	Проведення культурних, освітніх, інформативних заходів, спрямованих на підвищення рівня толерантності в університетській спільноті.	Центр довузівської підготовки, прийому на навчання та виховної роботи. Центр культури та дозвілля. Студентська рада

5. Участь у міжнародних проектах з інклюзивної освіти

№	Завдання	Відповідальні
1	Участь у міжнародних заходах з інклюзії	Відділ євроінтеграції та міжнародної діяльності

6. Організація психологічного супроводу

№	Завдання	Відповідальні
1	Забезпечення психологічного супроводу абітурієнтів та здобувачів освіти з особливими освітніми потребами	Психологічна служба. Центр довузівської підготовки, прийому на навчання та виховної роботи

7. Забезпечення працевлаштування

№	Завдання	Відповідальні
1	Забезпечення доступу до пропозицій щодо працевлаштування здобувачів освіти з особливими освітніми потребами	Відділ дуальної освіти, практичного навчання та працевлаштування